

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Teie 23.12.2024 nr 1-1.4/2024/7

Meie 22.01.2025 nr 2.2-9/25/3259-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles olete küsinud: *Kas arsti poolt väljastatud töövõimetusleht annab piisavalt teavet, et tõendada, et töötaja ei saanud haiguse tõttu osaleda planeeritud tööreisil? Kas KindlITS §218 lõige 2 on antud juhtumi puhul kohaldatav? Kui KindlITS §218 lõige 2 ei ole kohaldatav, kas kindlustusandja võib siiski tugineda oma tüüptingimustele, et nõuda luba terviseandmete kogumiseks ja töötlemiseks?*

Esmalt selgitame, et Andmekaitse Inspeksioon saab eelkõige anda vaid üldiseid selgitusi seoses isikuandmete kaitsega ja sätete tõlgendamisega. Konkreetsete asjaolude kohta hinnangut anname järelevalvemenetluse käigus. Kui Teil on vajalik analüüsida konkreetseid juhtumeid, siis sellisel juhul on Teil võimalus pöörduda nõustajate poole, kes sellealaseid teenuseid igapäevaselt pakuvad (advokaadid, juristid jne). Andmekaitse Inspeksioon ei anna õigusnõu, vaid teostab järelevalvet isikuandmete kaitse üldmääruse ja avaliku teabe seaduse täitmise üle.

Selgitame, et üldmääruse kohaselt peab alati esinema õiguslik alus isikuandmete töötlemiseks artiklist 6, eriliiki isikuandmete (nt terviseandmed) puhul peab esinema täiendavalt artikkel 9 lg 2 mõni alus. Üldiselt toimub kindlustusega seotud juhtumitel tõesti terviseandmete töötlemine siseriikliku õiguse ehk kindlustustegevuse seaduse (KindlITS) § 218 lõike 2 punkti 2 ja § 219 lõike 1 punkti 1 alusel. Isiku terviseandmete töötlemine on lubatud kindlustustegevuse seaduse (KindlITS) § 218 lõike 2 punkt 2 kohaselt siis, kui see on muul juhul vajalik kindlustusandja kindlustuslepingu täitmise kohustuse ja selle ulatuse kindlaksmääramiseks ning tagasinõuete esitamiseks, kui kindlustusjuhtumiks on andmesubjekti surm või kui kindlustuslepingu täitmise kohustuse ja selle ulatuse kindlaksmääramine ning tagasinõuete esitamine eeldab andmete töötlemist andmesubjekti tervises seisundi või puude kohta. Olete viidanud, et teine osapool on viidanud, ka tüüptingimustele (punkt 8.2), mis annab neile õiguse nõuda meditsiinilist diagnoosi ja volitavad neid seda tüüpi andmeid töötleva. Seega asjaolusid arvestades võis see säte olla asjakohane alus kindlustusandjal isikuandmete töötlemiseks.

Lisaks isikuandmete töötlemise õigusliku aluse olemasolule peab aga kinni pidama ka IKÜM artikli 5 lõikes 1 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetest, sealhulgas seaduslikkuse, õigsuse, eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtetest. Ka Riigikohus¹ on selgitanud, et isikuandmete töötlemiseks õigusliku aluse olemasolu ei tähenda siiski seda, et isikuandmete töötlemine on igal konkreetsel juhul õiguspärane. Töötlemine kui toiming peab olema õigusliku alusega ka kooskõlas. Teisisõnu, lisapiirangud võivad tuleneda õiguslikust alusest enesest, samuti IKÜM art-s 5 sätestatud töötlemise põhimõtetest. Nii sätestab IKÜM art 5 lg 1 p c võimalikult väheste andmete kogumise ehk minimaalsuse põhimõtte. Nimetatud põhimõtet tuleb hinnata

¹ RKHK 26.09.2022 otsus nr 3-20-1449, p 24

koostoimes IKÜM art 6 lg 1 p-s c ning art 9 lg 2 p-des f ja g sätestatud „vajalikkuse“ kriteeriumiga, st konkreetsete isikuandmete töötlemine peab olema „vajalik“ kõnealuses aluses sätestatud eesmärgil töötlemiseks². Juhime tähelepanu, et „vajalikkuse“ kriteerium on sätestatud ka IKÜM artikli 9 lõike 2 punktis h) ning KindlITS § 218 lõike 2 punktis 2 ja § 219 lõike 1 punktis 1. Eelnevast tulenevalt pidi seega ka teine osapool hindama küsimusel lähtuvalt minimaalsuspõhimõttest, kas ja mis kujul isikuandmete küsimine on neile vajalik.

Seega teadmata täpsemaid asjaolusid ei saa AKI hetkel anda hinnangut, kas töövõimetuslehe esitamisest kindlustusandjale piisas ja oli vajalik veendumaks, et kindlustuslepingu tingimuste kohaselt esineb kindlustusjuhtum ja välja tuleb maksta hüvitis. See eeldab põhjalikumalt tutvumist osapoolte vahel sõlmitud kindlustuslepingust ja tingimustest, et näha, kas selliste asjaolude uurimine oli seotud lepingu täitmise ja kindlustusjuhtumiga. Oluline on minimaalsuspõhimõtte järgimisel just ka andmetöötleva selgitused miks vähemate andmete küsimisest ei piisanud. Põhjendatud ei ole siiski küsida mingit dokumenti (nt töövõimetusleht, haigusloo väljavõtte) igaks juhuks, vaid see peab olema seotud konkreetse kindlustusjuhtumist tuleneva vajadusega.

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Greete Kaljuste
jurist
peadirektori volitusel

² Vt lisaks Euroopa Kohtu 11.12.2019 otsus asjas C-708/18, p 48: ...töötlemise vajalikkuse tingimust tuleb hinnata koostoimes „võimalikult väheste andmete kogumise“ põhimõttega, mis väljendub direktiivi 95/46 artikli 6 lõike 1 punktis c ja mille kohaselt peavad isikuandmed olema „piisavad, asjakohased ega [või] ületa[da] selle otstarbe piire, mille tarvis neid kogutakse ja mille tarvis neid töödeldakse“.